

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W MIEŚCIE LUBLIN
W I PÓŁROCZU 2008 ROKU**

Lublin, wrzesień 2008 r.

1. WSTĘP

Analiza dotycząca bezrobotnych i ofert pracy według zawodów zwana *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych* jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Monitoring określa popyt i podaż na poszczególnych rynkach zawodowo-terytorialnych. W ramach monitoringu określa się rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych, co jest istotne dla lokalnej edukacji jak i potrzeb szkoleniowych bezrobotnych. Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych osób oraz ofert pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzony w oparciu o ujednolicone dla całego kraju zalecenia metodyczne Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Zgodnie z zaleceniami metodycznymi raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowane są co pół roku na poziomie miasta bądź powiatu, województwa i kraju przez publiczne służby zatrudnienia.

Przy opracowaniu Monitoringu zawodów wykorzystuje się także aplikację z systemu informatycznego SYRIUSZ oraz *Polską Klasyfikację Działalności* jak i *Klasyfikację zawodów i specjalności*.

Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. *Specjalność* jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Dla celów klasyfikacji istotne są dwa aspekty kwalifikacji: poziom i specjalizacja. Poziom kwalifikacji w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy potraktowano jako funkcję kompleksowości i zakresu umiejętności, wynikających ze złożoności oraz zakresu zadań i obowiązków. Specjalizację kwalifikacji zdefiniowano natomiast przez rodzaj koniecznej wiedzy czy umiejętność posługiwania się określonymi urządzeniami i narzędziami lub przez rodzaj stosowanych materiałów czy produkowanych wyrobów lub rodzaj świadczonych usług.

Cel opracowania

Wdrożenie *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych* służy w szczególności:

- określeniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,

- stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określeniu odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżącej korekcie poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia.

Podstawa opracowania

Monitoring został opracowany na podstawie:

- załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy za I półrocze 2008 roku”;
- załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności za I półrocze 2008 roku”;
- rozporządzenie z 01.06.2007r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania (Dz. U. Nr 106, poz. 728);
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tekst jednolity (Dz.U.Nr 69 z 2008r., poz. 415 z póź.zm.);
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (Dz. U. Nr 195, poz. 2004, z późn. zmianami);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2005r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289 z późn. zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. Nr 251, poz. 1885).

Metodologia opracowania

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy poświęcić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich.

Realizowanie tego zamierzenia wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego opartego na weryfikacji i analizie bieżących danych dotyczących poziomu i struktury bezrobocia oraz ofert pracy.

W tym celu opracowano w Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej metodologię wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dodatkowo wykorzystuje się inne narzędzia ułatwiające wygenerowanie właściwych wniosków. Należy do nich m.in. aplikacja w ramach SI SYRIUSZ, który umożliwia tworzenie zestawień i tablic. Raporty opracowane są właśnie w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach systemu informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz interpretację uzyskanych wyników.

Wykorzystując dane statystyczne o osobach zarejestrowanych oraz zgłaszanych ofertach od 2005r. na podstawie *Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych* (wydanych przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Warszawa 2003r) prowadzony jest monitoring w sposób usystematyzowany we wszystkich urzędach pracy. Metodologia zawarta

w *Zaleceniach* jednoznacznie określa pojęcie zawodu deficytowego, nadwyżkowego czy zrównoważonego poprzez wielkość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu).

Do **zawodów deficytowych** zaliczyć należy wszystkie zawody, dla których wskaźnik nadwyżki (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1.

Zawody, które wykazują równowagę to zawody, dla których wskaźnik intensywności dla danego zawodu zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Zawody nadwyżkowe posiadają wskaźnik intensywności nadwyżki mniejszy od 0,9.

Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD). Natomiast przy określaniu kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych ma zastosowanie *Klasyfikacja zawodów i specjalności* dla potrzeb rynku pracy.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie duże i wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 116 grup średnich (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 392 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 1770 zawodów i specjalności.

Prowadzona analiza relacji liczby bezrobotnych według zawodów w różnym układzie klasyfikacji zawodów oraz ofert pracy w tym też według źródeł ich pochodzenia pod względem rodzaju działalności gospodarczej daje pełny obraz sytuacji na rynku pracy w Lublinie. Daje także możliwość oceny rozwoju lokalnej gospodarki poprzez śledzenie struktury bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy i zgłaszanych ofert pracy w ujęciu klasyfikacji działalności.

Poniższy dokument zawiera:

- analizę bezrobocia wg zawodów (grup zawodów);
- analizę ofert pracy wg zawodów (grup zawodów);
- analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Raport jest dostępny również na stronie internetowej Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie www.mup.lublin.pl.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

2.1. Bezrobotni według zawodów

Na koniec I półrocza 2008 roku bezrobotni ogółem stanowili 11.237 osób. Analiza szczegółowa zawodów ukazuje, iż 1.297 osób w tym 738 kobiet to bezrobotni bez zawodu. Osoby bez zawodu stanowiły 11,5% ogółu osób bezrobotnych. Kobiety nie posiadające zawodu stanowiły 12,1% ogółu populacji.

Spośród osób zarejestrowanych w MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły 11,6% ogółu. Największy odsetek zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (6,2% ogółu osób), następnie specjaliści szkolnictwa (1,9%

ogółu osób), w dalszej kolejności są specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (1,8% ogółu osób), specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (1,6% ogółu osób) oraz kierownicy dużych i średnich organizacji (1,2% ogółu osób). Natomiast dużo mniejszy odsetek zanotowano w grupie kierownicy małych przedsiębiorstw (0,8% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m.in.: specjaliści do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) (100 osób), pedagog (49 osób), kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany (36 osób), kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany (36 osób), specjalista administracji publicznej (30 osób).

W grupie trzeciej wielkiej tj. technicy i inny średni personel pozostają również osoby bezrobotne które stanowiły 12,3% ogółu osób. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pracownicy pozostałych specjalności 7,4%, następnie średni personel techniczny 3,7%, w dalszej kolejności średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia 1,1%. Natomiast najniższy niespełna 0,1% odsetek zanotowano w grupie nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy.

Bezrobotnymi byli na koniec czerwca 2008r. także m.in.: technik mechanik (59 osób) przedstawiciel handlowy (113 osób), handlowiec (127 osób), pracownik administracyjny (67 osób), asystent ekonomiczny (73 osoby), księgowy (62 osoby), zaopatrzeniowiec (41 osób),

W grupie czwartej wielkiej tj. pracownicy biurowi (10,6% ogółu osób), występują dwie grupy duże tj. pracownicy obsługi biurowej (8,5% ogółu osób) i pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów (2,1% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m.in.: pracownik biurowy (334 osoby), magazynier (202 osoby) kasjer handlowy (94 osoby), asystent rachunkowości (70 osób), sekretarka (44 osoby).

W grupie piątej wielkiej tj. pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (20,4% ogółu osób) występują dwie grupy duże pracownicy usług osobistych i ochrony (7% ogółu osób) oraz grupa modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (13,4%). Bez pracy w tej grupie pozostawała największa liczba osób posiadająca następujący zawód: sprzedawca (1251 osób), pracownik ochrony mienia i osób (139 osób) opiekunka domowa (164 osoby), kucharz (98 osób).

Grupa szósta - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy stanowiła - ok. 0,6% ogółu osób. W grupie tej występują cztery grupy rolnicy (0,2%), ogrodnicy (0,4%), leśnicy i rybacy (0,01%) oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (0,02%).

Grupa siódma reprezentowana przez robotników przemysłowych i rzemieślników stanowiła 16% ogółu osób bezrobotnych. W grupie tej występują cztery grupy: górnicy i robotnicy budowlani (5,5% ogółu osób), robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (6% ogółu osób), robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni (0,4% ogółu osób) oraz pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (4,1% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: ślusarz (130 osób), murarz (100 osób), szwaczka (88 osób), malarz budowlany (81 osób), krawiec (67 osób), elektromonter (52 osoby).

W grupie ósmej tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (5,2% ogółu osób) występują trzy grupy: operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (0,6% ogółu osób), operatorzy i monterzy maszyn (1,7% ogółu osób), kierowcy i operatorzy pojazdów (2,9% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m.in.: kierowcy samochodów osobowych (143 osoby w tym 64 osoby powyżej 12 miesięcy), kierowcy samochodów ciężarowych (72 osoby w tym 35 osób powyżej 12 miesięcy).

W grupie dziewiątej tj. pracownicy przy pracach prostych (21,1% ogółu osób) występują trzy grupy: pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (11,2% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (0,1% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,8% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: sprzątaczką (420 osób), robotnik budowlany (336 osób),

robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (233 osoby), dozorca (146 osób), pakowacz (133 osoby) robotnik gospodarczy (100 osób), pomoc kuchenna (88 osób), robotnik magazynowy (81 osób).

W grupie dziesiątej siły zbrojne (0,2% ogółu bezrobotnych). Zanotowano dwie grupy zawodów tj. żołnierze zasadniczej służby wojskowej (0,2% ogółu osób), żołnierze zawodowi (0,01%). Wśród bezrobotnych posiadających zawód żołnierza zasadniczej służby wojskowej zarejestrowano 19 osób.

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

W okresie pierwszych sześciu miesięcy 2008r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłosiło się ogółem 8.076 osób w tym 1.158 osób bez zawodu. Osoby bez kwalifikacji na koniec czerwca 2008r. stanowiły 14,3% ogółu populacji poddającej się rejestracji. Kobiety bez kwalifikacji stanowiły 14% ogółu kobiet napływających do rejestru bezrobotnych. Spośród osób zgłaszających się do MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły ponad 21% ogółu. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (11% ogółu nowo rejestrowanych), w dalszej kolejności specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (3,3%), specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (2,8%), specjaliści szkolnictwa (2%), kierownicy dużych i średnich organizacji (1,3%) oraz w niespełna 1% kierownicy małych przedsiębiorstw.

Z pierwszej i drugiej grupy bez pracy pozostawali m.in.: specjaliści do spraw marketingu i handlu (97 osób), pedagog (82 osoby), pozostali prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani (73 osoby), specjalista administracji publicznej (58 osób), inżynier rolnictwa (42 osoby), specjalista ochrony środowiska (38 osób), ekonomista (38 osób), politolog (37 osób), psycholog (32 osoby).

Osoby o zawodach z trzeciej wielkiej grypy zawodowej tj. technicy i inny średni personel także zgłaszali się do urzędu pracy mimo, iż posiadali kwalifikacje. W okresie styczeń –czerwiec 2008r. grupa ta stanowiła 11,8% ogółu napływu w I półroczu. Najliczniej reprezentowane były niżej wymienione zawody: -handlowiec (105 osób), -przedstawiciel handlowy (90 osób), -telemarketer (54 osoby), -asystent ekonomiczny (52 osoby), -technik mechanik (35 osób), -pracownik administracyjny (34 osoby), -księgowy (31 osób),

W okresie I półrocza b.r. z czwartej wielkiej grupy zawodowej bez pracy byli także pracownicy biurowi gdyż w strukturze napływających do rejestru osób bezrobotnych stanowili 10,3% ogółu. Pracownicy obsługi biurowej stanowili przewagę w tej wielkiej grupie zawodowej (7,8% ogółu). Bezrobocie dotknęło pracowników biurowych w pierwszej kolejności (224 osoby). Na drugiej pozycji pojawił się zawód magazyniera gdyż do rejestracji zgłosiło się 150 osób rejestrujących się. Mimo rozwijającej się gałęzi jakim jest handel bez pracy pozostawało 97 kasjerów handlowych (w tym głównie kobiety – 89 osób).

W piątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów pracownicy usług osobistych i sprzedawcy jako bezrobotni dominowali sprzedawcy i demonstratorzy w prawie 12% ogółu nowo rejestrowanych.

Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy tworzący szóstą wielką grupę klasyfikacji zawodów w analizowanym okresie rejestrowali się sporadycznie gdyż stanowili niespełna 0,3% ogółu populacji osób zgłaszających się do rejestracji w MUP.

Zawody zawarte w siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy były licznie reprezentowane przez rejestrujących się w okresie I półrocza 2008r. W strukturze napływu bezrobotnych według zawodów stanowili ponad 14,6% ogółu. Dominowały osoby z dużej grupy robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn

i urządzeń (6,1% ogółu napływu) oraz grupy górnicy i robotnicy budowlani (5,3%). Osoby napływające do rejestru z siódmej wielkiej grupy klasyfikacji zawodów reprezentowali prawie wszystkie zawody przy czym najliczniej: -ślusarz 97 osób, -murarz 52 osoby, -elektromonter zakładowy 45 osób, -malarz budowlany 32 osoby, -monter/składacz okien 34 osoby, -piekarz 30 osób, -szwaczka 29 osób (w tym 28 osób to kobiety), -pozostali mechanicy pojazdów samochodowych 26 osób, -monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych 26 osób, -mechanik samochodów osobowych 23 osoby.

Przedostatnia wielka grupa zawodowa tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń w strukturze napływu bezrobotnych według zawodów nie stanowili znaczącego odsetka – 5,1% ogółu. Dominującym zawodem tej grupy są kierowcy samochodu osobowego (98 osób), ciężarowego (45 osób), monter pojazdów i urządzeń transportowych (15 osób) w pozostałych zawodach liczebność była bardzo mała, a w większości zawodów na poziomie jednostkowym. Podobna sytuacja występowała w ubiegłych latach.

Osoby napływające do rejestru w I półroczu 2008r. wykonujące prace proste stanowili 18,1% ogółu. W dziewiątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów dominowali robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,6%) oraz pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (8,5%).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Osoby poprzednio pracujące, a będące bezrobotnymi na koniec czerwca 2008r. stanowiły 79,9% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla 1586 osób ostatnim miejscem był pracodawca prowadzący działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego. Grupa ta stanowiła 17,6% ogółu osób bezrobotnych.

Natomiast w okresie sześciu miesięcy 2008r. do rejestracji MUP zgłosiło się 823 osoby zwolnione przez pracodawców z sekcji handel hurtowy i detaliczny, co stanowiło 14,3% ogółu napływu. Dla 3014 osób (33,5% ogółu poprzednio pracujących) nie zidentyfikowano sekcji działalności ostatniego miejsca pracy.

Sekcja przetwórstwa przemysłowego reprezentowana jest przez 1256 osób, które ostatnio świadczyły tam pracę. Odsetek w liczbie ogółem jest znaczący 14% ogółu. Mimo, iż w okresie I półrocza bieżącego roku wiele firm prowadziło roboty budowlane to jednak na koniec czerwca 2008r. nadal w rejestrze pozostawało 650 osób (7,2% ogółu) poprzednio zatrudnione w tej sekcji PKD.

Osoby świadczące ostatnią pracę u pracodawców z sekcji usług komunalnych, działalności społecznej i indywidualnej stanowiły 5,5% wszystkich bezrobotnych (497 osób). Podobną wartość odsetka zanotowano w odniesieniu do sekcji obsługi nieruchomości i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej -5,5% ogółu i działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 5,5%.

Spośród analizowanych 18 sekcji PKD ostatniego miejsca pracy odsetek z przedziału 5% - 1% na koniec czerwca 2008r. osiągnięty został w sekcji:

- ochrony zdrowia.....4,8% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących
- edukacja.....3,3%
- transport, gospodarka magazynowa i łączność.....2,6%
- hotele i restauracje.....1,8%
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne.....1,9%

- pośrednictwo finansowe.....1,0%

Pozostałe sześć sekcji klasyfikacji działalności były ostatnim miejscem zatrudnienia bezrobotnych przy czym odsetek osób w każdej z nich był niewielki i zawierał się w przedziale (1 - 0,01%). Tylko w odniesieniu do jednej sekcji tj. organizacje i zespoły eksterytorialne nie zanotowano osób bezrobotnych poprzednio tam pracujących. Podobna sytuacja wystąpiła w tym samym okresie roku ubiegłego.

Napływ, w ostatnich sześciu miesiącach, osób do rejestru według sekcji działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszonych ofert pracy odzwierciedla sytuację lokalnego rynku.

Analizując te wielkości należy zauważyć, że spośród 5745 osób które wykazały się jakimkolwiek doświadczeniem zawodowym, najwyższy odsetek pochodził z:

- handlu.....14,3%,
- przetwórstwa przemysłowego.....11,5%,
- budownictwa.....5,6%,
- obsługi nieruchomości i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.....4,7%,
- działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej.....4,8%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....3,5%
- edukacja.....2,7%

Znaczący odsetek (46,5%) struktury osób zgłaszających się do rejestracji nie posiadał zidentyfikowanej działalności ostatniego miejsca pracy. W liczbach bezwzględnych było to 2671 osób.

Napływ osób z pozostałych sekcji PKD wahał się w granicach 1,9% - 1,4% w odniesieniu do 3 sekcji działalności gospodarczej, oraz poniżej 1% dla 6 sekcji.

Struktura napływu osób do rejestru tylko nieznacznie odbiega od struktury według stanu na koniec czerwca 2007r.

3. ANALIZA OFERT PRACY

3.1. Oferty pracy według zawodów

Przez okres pierwszego półrocza 2008r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszono ogółem 2881 ofert pracy.

Oferty pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach (wielka grupa 1 i 2) w analizowanym okresie stanowiły 10,5% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy. Spośród dużych grup klasyfikacji zawartych w wielkich grupach 1 i 2 najwyższy odsetek ofert pracy przypadł pozostałym specjalistom (5,6% ogółu ofert). W odniesieniu do zawodów i specjalności najwięcej (w liczbach bezwzględnych) ofert pracy było dla specjalisty do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) (45 ofert pracy), wychowawcy w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych (18 ofert pracy) i asystenta prawnego (17 ofert pracy).

Z zawodów zawartych w wielkich grupach 1 i 2 w I półroczu 2008r pojawiło się zapotrzebowanie na 78 zawodów ale wielkości nie były znaczące (1- 11 ofert pracy).

Oferty pracy dla osób reprezentujących zawody zaliczone do trzeciej wielkiej grupy tj. techników i średniego personelu stanowiły w okresie styczeń – czerwiec bieżącego roku 15,3% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w tym czasie. Najczęściej pracodawcy poszukiwali:

- ✓ telemarketer.....50 ofert pracy,

- ✓ księgowych (samodzielny).....47 ofert pracy,
- ✓ pracownik administracyjny.....41 ofert pracy
- ✓ handlowiec.....39 oferty pracy,
- ✓ przedstawiciel handlowy.....26 ofert pracy,

Spośród 154 pozostałych zawodów trzeciej wielkiej grupy oferty pracy wystąpiły tylko w przypadku 63 zawodów i tylko w małych ilościach (z przedziału 1-16).

Czwarta wielka grupa klasyfikacji zawodów zawierająca 52 różnych zawodów i specjalności w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiła 23,1% ogółu ofert pracy w I półroczu 2008r. Z tej grupy najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w zawodzie pracownika biurowego (458). Poszukiwani także byli magazynierzy (70 wolnych miejsc pracy) pracownicy kancelaryjni (37 ofert pracy), sekretarki (33 oferty pracy).

Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy jako piąta wielka grupa w minionym półroczu posiadali do dyspozycji niewiele ofert pracy - 9,4% ogółu. Najwięcej ofert pracy przypadało dla bezrobotnych posiadających zawód sprzedawcy –137 miejsc pracy oraz w zawodzie kucharza – 41 wolnych miejsc pracy.

W Lublinie prawie nie występuje zapotrzebowanie na zawody zawarte w szóstej wielkiej grupie to jest: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. Zanotowano tylko 14 ofert pracy w trzech zawodach: -dla opiekuna zwierząt domowych (7 ofert), -dla ogrodnika terenów zieleni (5 ofert), -dla ogrodnika szkółkarza (2 oferty pracy).

W siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów ofert pracy było więcej gdyż odsetek w strukturze ogółem wyniósł 22,1%. Z dużej grupy górników i robotników budowlanych jest widoczne zapotrzebowanie na cieślę (110 oferty pracy) zbrojarza (78 ofert pracy), murarza (59 ofert pracy). Oferty pracy w zawodach dostępnych dla kobiet z siódmej wielkiej grupy występowały w znikomych ilościach np. szwaczka 18 oferty pracy.

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń jako ósma wielka grupa stanowili niewielki 4,1% udział w liczbie ogółem ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2008r. Podobnie jak w poprzedniej grupie oferty były adresowane wyłącznie do mężczyzn ze względu na specyfikę zawodów. Spośród 108 zawodów zgłoszono do MUP oferty pracy dla 28 zawodów, przy czym głównie w zawodzie kierowcy samochodu ciężarowego 23 oferty pracy dla kierowcy samochodu ciężarowego i 18 dla kierowcy autobusu.

Dziewiąta grupa pracownicy przy pracach prostych stanowili 15,1% udziału w liczbie ogółem ofert pracy zgłoszonych I półroczu 2008r. W grupie tej jest widoczne zapotrzebowanie na robotnika gospodarczego 151 oferty pracy, sprzątaczkę 63 ofert pracy, pomoc kuchenną 68 ofert pracy oraz dla robotnika budowlanego 37 ofert pracy, pokojowa 17 ofert pracy, dozorca 17 ofert pracy, malarz 15 ofert pracy. Prace proste były dostępne dla kobiet jak i mężczyzn.

3.2. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy według wskaźnika szansy uzyskania oferty, obrazuje, iż wśród dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji pozostają *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze* wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 1,3332. Następnym w kolejności zawodem są *pracownicy obsługi biurowej* wskaźnik wynosi 0,1149. Dla pozostałych 23 grup wskaźnik waha się w przedziale 0,0056 – 0,0944. Jest to prognoza bardzo ogólna ponieważ są tu analizowane zawody według grup wielkich.

Szczegółową sytuację dla danego zawodu można uzyskać na podstawie rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty. Wskaźnik

szansy uzyskania oferty jest to stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w końcu poprzedniego roku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w końcu czerwca bieżącego roku. W najlepszej sytuacji znajdują się pracownicy archiwów dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 1,3333. Spośród 315 zawodów, 174 to zawody dla których wskaźnik waha się w przedziale 0,8333-0,0030. Wskaźnik ten oznacza, iż zawody te są w całkiem dobrej sytuacji. Interpretując bardziej szczegółowo ten wskaźnik stwierdzić należy, iż im jest on bliższy zero tym jest to gorsza sytuacja dla danego zawodu.

Zawody zawierające się przedziale 0,8333-0,0030 to m.in. Monterzy systemów rurociągowych (0,8333), animatorzy kultury (0,6667), archiwiści i muzealnicy (0,6250), operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalni (0,5555), składacze tekstów (0,5000), cieśle, stolarze budowlani i pokrewni (0,4978), specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani (0,4000), statystycy (0,3333), tynkarze i pokrewni (0,3333), pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy (0,3333), pracownicy zakładów pogrzebowych (0,3333), pracownicy bibliotek i informacji naukowych (0,3095), betoniarze (0,3071)

W mniej korzystnej sytuacji znajdują się zawody dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero, oznacza to, iż lubelski rynek pracy ma coraz mniejsze zapotrzebowanie na dany zawód. Pierwsze trzy zawody, dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero to: -nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (0,0030), -specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (0,0035), -technicy gdzie indziej niesklasyfikowani (0,0037). Pierwszych 139 pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika szansy uzyskania oferty zajmują zawody, dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi zero m.in.: -farmaceuci, matematycy i pokrewni, lekarze dentyści, telefoniści, policjanci, położne, planiści produkcji, pracownicy usług domowych i pokrewni, asystenci usług pocztowych i telekomunikacyjnych, kaletnicy, rymarze i pokrewni, maszyniści kolejowi i metra, pomoce domowe i sprzątaczk.

3.3. Oferty pracy według PKD

W okresie styczeń - czerwiec 2008r. pracodawcy reprezentujący 18 różnych sekcji PKD zgłosili do MUP w Lublinie 2881 ofert pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie z sześciu sekcji PKD:

- ✓ działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała.....21,3%
- ✓ handel.....19,6%
- ✓ budownictwo.....14,3%
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne.....12,0%
- ✓ edukacja..... 9,2%
- ✓ ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....6,9%

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły 83,3% ogółu wszystkich ofert pracy. Zdecydowanie niewielkie ilości (od 132 do 18 miejsc) ofert pracy zgłoszono z siedmiu sekcji klasyfikacji działalności. Należą do nich: przetwórstwo przemysłowe, -wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, -hotele i restauracje, -transport gospodarka magazynowa i łącznością, -pośrednictwo finansowe, -obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, -organizacje i zespoły eksterytorialne.

Nie zgłoszono ofert pracy z sekcji PKD:

- ❖ rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo,
- ❖ rybactwo,
- ❖ górnictwo,
- ❖ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników,

Spośród 2881 ofert pracy zgłoszonych w I półroczu b. r. na koniec czerwca w ewidencji pozostawało 290 wolnych miejsc pracy tj. 10% ogółu. W przypadku ośmiu źródeł pochodzenia tj. sekcji klasyfikacji działalności oferty pracy jakie były w dyspozycji MUP na koniec czerwca stanowiły ponad 98% ogółu. Wolne w końcu czerwca b.r. miejsca pracy były głównie w:

- ✓ handlu.....106 miejsc,
- ✓ działalności usług komunalnych.....90 miejsc,
- ✓ budownictwie.....22 miejsc,
- ✓ edukacja.....17 miejsc,
- ✓ przetwórstwie przemysłowym.....17 miejsc,
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa.....14 miejsc,
- ✓ ochronie zdrowia i pomocy społecznej.....13 miejsc,
- ✓ hotele i restauracje.....6 miejsc.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone zostały za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie. Przyjmuje się że:

- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to zawody deficytowe,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $<0,9;1,1>$ to zawody zrównoważone,
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to zawody nadwyżkowe.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzona jest poprzez analizę dużych grup zawodów i specjalności.

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe należy zwrócić uwagę na zawody, w których średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2008r. wynosi zero. Wskazuje na to fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika. Potwierdza to także sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie – brak możliwości zrealizowania ofert pracy. Grupę tę tworzy 48 zawodów: -zawodowy działacz organizacji związkowej, -lekarz-medycyna rodzinna, -lekarz-ortopedia i traumatologia narządu, -diagnosta laboratoryjny, -logopeda, -pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa kardiologicznego, -pozostałe pielęgniarki specjalistki, -rzeczoznawca majątkowy, -zarządca nieruchomości, -specjalista do spraw konsultingu, -psycholog kliniczny, -twórca ludowy, -technik poligraf, -technik teleinformatyk, -fototechnik, -diagnosta samochodowy, -pozostali fizjoterapeuci i pokrewni, -pozostali asystenci weterynaryjni, - operator systemów sterylizacji artykułów sanitarnych, sprzętu, i aparatów medycznych, -agent celny, -technik logistyk, -pośrednik pracy, -kontroler rozliczeń podatkowych, -urzędnik podatkowy, -pozostali pracownicy

pomocy społecznej i pracy socjalnej, -instruktor dyscypliny sportu, -instruktor rekreacji ruchowej, -asystent archiwalny, -windykator, -przewodnik turystyczny miejski, -wizażysta, -fryzjer damski, -fryzjer męski, -pozostali praktykujący niekonwencjonalne metody terapii, -parkieciarz, -pozostali tynkarze i pokrewni, -lutowacz, -mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali, -elektromonter maszyn elektrycznych, -garmażer, -karmelarz, -cholewkarcz, -operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych, -operator urządzeń do cięcia folii i płyt, -operator maszyn do produkcji papierowych artykułów piśmiennych, -pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych, -operator maszyn do szycia, -operator żurawia jezdniowego.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawiera się w określonych przedziałach; gdy dany wskaźnik jest mniejszy od 0,9 to oznacza, iż dane zawody są **nadwyżkowe**. Należy do nich 162 zawodów m.in.: -kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej, -kierownik działu osobowego i działów pokrewnych, -kierownik działu marketingu i sprzedaży, -kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej, -chemik, -programista, -specjalista zastosowań informatyki, -architekt krajobrazu, -pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska, -inżynier elektryk, -inżynier mechanik-środki transportu, -inżynier mechanik-technologia mechaniczna, -specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy, -biolog, -ekolog, -biotechnolog, -inżynier rolnictwa, -inżynier zootechniki, -specjalista ochrony środowiska, -inżynier technologii żywności, -lekarz weterynarii, -fizjoterapeuta, -pielęgniarka, -nauczyciel nauczania początkowego, -nauczyciel przedszkola, -ekonomista, -specjalista bankowości, -specjalista do spraw rachunkowości, -specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych, -specjalista do spraw kadr, -kontroler wewnętrzny, -specjalista do spraw marketingu i handlu, -specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, -specjalista do spraw reklamy, -specjalista do spraw projektów/programów unijnych, -pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, -prawnik legislator, -kulturoznawca, -pedagog, -tłumacz konferencyjny, -tłumacz tekstów, -psycholog, -dziennikarz, -projektant wzornictwa przemysłowego, -specjalista do spraw integracji europejskiej, -laborant chemiczny, -technik geodeta, -technik budownictwa, -technik urządzeń sanitarnych, -technik elektryk, -technik elektroniki, -technik mechaniki, -technik informatyki, -operator sprzętu komputerowego, -inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy, -kontroler jakości wyrobów-artykuły przemysłowe, kontroler jakości wyrobów-artykuły spożywcze, -technik analityki medycznej, -dietetyk, -masażysta, -technik fizjoterapii, -terapeuta zajęciowy, -technik elektroradiolog, -ratownik medyczny, -organizator obsługi turystycznej, -handlowiec, -przedstawiciel handlowy, -zaopatrzeniowiec, -asystent bankowości, -asystent ekonomiczny, -pracownik socjalny, -plastyk, -operator wprowadzania danych, -asystent rachunkowości, -magazynier, -dyspozytor radiotaxi, -ekspedient pocztowy, -pracownik do spraw osobowych, -kasjer handlowy, -kontroler rozliczeń pieniężnych, -recepjonista, -kucharz, -kucharz małej gastronomii, -bufetowy, -kelner, -opiekunka dziecięca, -pomoc dentystyczna, -fryzjer, -kosmetyczka, -pracownik ochrony mienia i osób, -sprzedawca, -sprzedawca w stacji paliw, -ogrodnik terenów zieleni, -betoniarz, -betoniarz zbrojarz, -stolarz budowlany, -brukarz, -konserwator budynków, -dekarz, -glazurnik, -monter/składacz okien, -monter żaluzji, -monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, -monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, -monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, -monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, -technolog robót wykończeniowych w budownictwie, -malarz budowlany, -malarz-tapeciarz, -spawacz ręczny łukiem elektrycznym, -blacharz samochodowy, -blacharz budowlany, -ślusarz, -frezer, -szlifierz metali, -tokarz, -mechanik samochodów osobowych, -mechanik pojazdów samochodowych, -mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, -pozostali mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń, -elektromechanik pojazdów samochodowych, -elektromonter zakładowy, -elektromonter

instalacji elektrycznych, -monter elektronik-sprzęt komputerowy, -pozostali monterzy elektroniki, -monter sieci telekomunikacyjnych, -złotnik-jubiler, -intrologator poligraficzny, -cukiernik, -piekarz, -stolarz, -krawiec, -szwaczka, -tłoczarz w metalu, -operator obrabiarek sterowanych numerycznie, -operator urządzeń do formułowania wyrobów z tworzyw sztucznych, -maszynista maszyn offsetowych, -operator kserokopiarek, -pozostali maszyniści maszyn drukujących, -ustawiacz, -kierowca samochodu osobowego, -kierowca samochodu ciężarowego, -kierowca operator wózków jezdniowych, -sprzątaczką, -praczką, -prasowaczką, -gospodarz domu, -operator myjni, -konwojent, -dozorca, -portier, -woźny, -ładowacz nieczystości stałych, -robotnik drogowy, -robotnik budowlany, -pakowacz, -robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, -sortowacz, -pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, -ładowacz, -robotnik magazynowy.

Jak wynika z analizy zawody nadwyżkowe z wartością wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równym 0,00 są to zawody w zdecydowanie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Oferty pracy, jakie pojawiły się dla niektórych zawodów były w tak znikomej ilości, w stosunku do średnio miesięcznej liczby zarejestrowanych w danym zawodzie, że bezrobocie pozostawało nadal na niezmiennym poziomie.

Grupę tę tworzy 247 zawodów z grup o najwyższych kwalifikacjach, 34 zawody z wielkiej grupy czwartej, 27 zawodów z wielkiej grupy piątej, następnie 10 zawodów z wielkiej grupy szóstej, 114 zawodów z wielkiej grupy siódmej, 80 zawodów z wielkiej grupy ósmej, z przedostatniej grupy dziewiątej – 41 i z ostatniej 2.

Na zawody z powyższych grup należy zwrócić uwagę ponieważ średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w I półroczu 2008r. jest szczególnie wysoka, co oznacza, że osoby w tym zawodzie nie mają szansy na pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami. Należą do nich m.in.: -dyrektor wykonawczy, -kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym, -kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym, -geograf, -matematyk, -pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani, -inżynier inżynierii środowiska-gospodarka wodna i hydrologia, -inżynier inżynierii środowiska-oczyszczanie miast i gospodarka odpadami, -inżynier mechanik-maszyny i urządzenia przemysłowe, -pozostali inżynierowie mechanicy, -pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, -mikrobiolog, -pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, -specjalista żywienia człowieka, -lekarz-zdrowie publiczne, -pozostali lekarze, -specjalista zdrowia publicznego, -położna, -nauczyciel akademicki-nauki humanistyczna, -nauczyciel biologii, nauczyciel historii, -nauczyciel języka obcego, -nauczyciel języka polskiego, -nauczyciel matematyki, -nauczyciel plastyki, -nauczyciel religii, -nauczyciel techniki, -pedagog szkolny, doradca zawodowy, -pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, -przedstawiciel medycyny, -pozostali prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, -bibliotekoznawca, -archeolog, -socjolog, -filozof, -historyk, -politolog, -filolog-filologia obcojęzyczna, -filolog-filologia polska, -specjalista do spraw rodziny, -artysta malarz, -specjalista administracji publicznej, -technik architekt, -technik ochrony środowiska, -technik telekomunikacji, -technik technologii drewna, -technik technologii odzieży, -fotograf, -technik architektury krajobrazu, -technik ogrodnik, -pozostali technicy technologii żywności, -doradca inwestycyjny, -organizator usług hotelarskich, -organizator agrobiznesu, -spedytor, -policjant służby prewencji, -muzyk, -sportowiec zawodowy, -pozostali pracownicy do spraw finansowo-statystycznych, -planista produkcyjny, -ekspedytor, -listonosz, -ankieter, -pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani, -kasjer walutowy, -asystent usług pocztowych, -asystent usług telekomunikacyjnych, -inkasent, -bukmacher, -telefonistka, -pozostali kucharze, -opiekunka domowa, -pomoc farmaceutyczna, -hostessa, -ekspedient w punkcie usługowym, pozostali sprzedawcy i demonstratorzy, -górnik eksploatacji podziemnej, -montażysta dekoracji, -

monter izolacji budowlanej, -monter instalacji gazowych, pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, -pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, -lakiernik samochodowy, -zgrzewacz, -pozostali spawacze i pokrewni, -pozostali blacharze, -monter konstrukcji stalowych, -mechanik samochodów ciężarowych, -pozostali mechanicy pojazdów samochodowych, -monter elektroniki-elektroniczny sprzęt sygnalizacyjny i systemy sygnalizacyjne, -mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych, -pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni, -pozostali stolarze i pokrewni, -dziewiarz, -kuśnierz, -krojczy, -tapicer, -kaletnik, -obuwnik przemysłowy, -palacz kotłów parowych, -operator urządzeń do produkcji piwa, -monter pojazdów i urządzeń transportowych, -pozostali monterzy aparatury, maszyn i sprzętu elektronicznego, -monter elektronicznego wyposażenia maszyn i urządzeń, -konfeksjoner, wyrobów gumowych, -monter wyrobów z tworzyw sztucznych, -monter mebli, -operator urządzeń do mycia, napełniania i zamykania butelek, -sprzedawca uliczny produktów żywnościowych, -salowa, -dostawca potraw, -goniec, -kolporter, -parkingowy, -szatniarz, -robotnik placowy, -kopacz, -konserwator części, -wydawca materiałów, -robotnik na rampie, -pozostali robotnicy pomocniczy transportu i tragarze.

W I półroczu 2008r. wystąpiły także zawody o wartości wskaźnika **większej od 1,1**. Oznacza to, że dane zawody są **deficytowe**, należy do nich: -statystyk, inżynier inżynierii środowiska-instalacje sanitarne, -nauczyciel wychowania fizycznego, -specjalista do spraw rozwoju zawodowego, -specjalista analizy rynku, -specjalista do spraw zamówień publicznych, -asystent prawny, -archiwista, -muzealnik, -redaktor programowy, -technik analityk, -kosztorysant budowlany, -grafik komputerowy, -organizator imprez sportowych, -pracownik administracyjny, -sekretarz asystent, -księgowy, -opiekun w domu pomocy społecznej, -bibliotekarz, -sekretarka, -fakturzystka, -pracownik biurowy, -pracownik kancelaryjny, -pracownik biura podróży, -rejestratorka medyczna, -manikiurzystka, -bioenergoterapeuta, -strażnik miejski, -opiekun zwierząt domowych, -ogrodnik szkółkarz, -kamieniarz, -murarz, -zbrojarz, -cieśla, -tynkarz, -monter rurociągów przemysłowych, -malarz lakiernik wyrobów metalowych, -formierz odlewnik, -spawacz ręczny gazowy, -mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych, -elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego, -instalator systemów alarmowych, -pozostali monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, -pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych, -stolarz meblowy, -operator koparek i zwałowarek, -aparaturowy procesów chemicznych, -operator maszyn do obróbki skrawaniem, -kierowca ciągnika siodłowego, -operator suwnic, -operator żurawia wieżowego, -pokojowa, -pomoc kuchenna, -maglarz, -robotnik gospodarczy, -sortowacz surowców wtórnych.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu grup elementarnych jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relację pomiędzy nimi.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że 2 duże grupy zawodów należą do deficytowych są to pracownicy obsługi biurowej ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki 1,1386 oraz rolnicy – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 1,7500. Do zrównoważonych należy grupa górnicy i robotnicy budowlani ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów na poziomie 0,9452.

Dla 20 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,6279 – 0,0449. Do przedziału tego należą m.in. -kierownicy dużych i średnich organizacji, -robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie, -modelki, sprzedawcy oraz demonstratorzy, -specjaliści szkolnictwa oraz -ogrodnicy, -średni personel techniczny, -operatorzy i monterzy maszyn.

Dla sześciu pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu znajdują się zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, współczynnik intensywności nadwyżki osiągnął wartość zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- leśnicy i rybacy,
- kierownicy małych przedsiębiorstw
- siły zbrojne,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,

4.3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Osoby bezrobotne pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy w ostatnich dwóch latach stanowiły ponad 61% ogółu bezrobotnych na koniec czerwca 2008r. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwałe bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwałe bezrobocie. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia waha się w granicach 0,6667-0,0500. Na pierwszym miejscu zawodem nadwyżkowym jest duża grupa 9-2 tj. robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni gdzie wartość wskaźnika dla tego zawodu osiągnęła poziom 0,6667. W dalszej kolejności występują duże grupy zawodów charakteryzują się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia ponad 0,5000:

- ✓ nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- ✓ kierownicy małych przedsiębiorstw,
- ✓ pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- ✓ robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni,
- ✓ rolnicy,
- ✓ pracownicy obsługi biurowej,
- ✓ modelki, sprzedawcy i demonstratorzy,
- ✓ robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,
- ✓ ogrodnicy.

Od pozycji jedenastej rankingu zawodów generujących bezrobocie według dużych grup klasyfikacji pojawiają się pozycje o wskaźniku od 0,4901 do 0,2072 na pozycji 25. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia poniżej 0,1188 zanotowano tylko w odniesieniu do dwóch dużych grup zawodów:

- ✓ specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- ✓ siły zbrojne.

Podobna sytuacja wystąpiła przed rokiem.

Fakt ułożenia się takiej, a nie innej kolejności dużych grup rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie nie przesądza jeszcze o realnej sytuacji danego zawodu na lokalnym rynku pracy.

5. WNIOSKI

W końcu I półrocza 2008 roku w MUP w Lublinie zostało zarejestrowanych o 3373 mniej bezrobotnych niż w końcu I półrocza 2007 roku. Wśród zarejestrowanych w I półroczu 2008 roku bezrobotnych 54,1% stanowiły kobiety. W stosunku do I półrocza 2007 roku liczba bezrobotnych kobiet utrzymywała się mniej więcej na tym samym poziomie.

Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych według metodologii zawartej w *Zaleceniach* pozwolił dostrzec pewne tendencje jakie wystąpiły w obszarze rynku pracy Lublina. Okazuje się, że rynek pracy Lublina jest wysoce nadwyżkowy, wskazuje na to analiza bezrobocia i ofert pracy. Ponadto wyższe wykształcenie nie zawsze daje 100% gwarancję zatrudnienia. Znaczna część bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub posiadający je na poziomie średnim lub zasadniczym. Na terenie miasta Lublin dominuje handel oraz działalność usługowa.

Do MUP napływa duża część ofert pracy z rynku. Podobnie jak w latach poprzednich dominują oferty dla zawodów nie wymagających wysokich kwalifikacji bądź konkretnych umiejętności. Sytuacja taka stawia pytanie czy monitoring ten jest rzeczywistym odzwierciedleniem sytuacji na rynku pracy czy tylko czysto statystycznym raportem? Coraz więcej pojawia się ofert pracy dla osób posiadających wykształcenie wyższe, coraz częściej pracodawcy inwestują w pracownika posyłając go na kursy lub szkolenia.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie wskazuje na fakt, iż mimo deficytu podaży siły roboczej w znacznej liczbie zawodów, nie wszystkie oferty są w pełni realizowane. Wynika to głównie z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert pracy do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne. Dostrzega się, że przy realizacji oferty pracy oprócz wykształcenia, ważne jest posiadanie szeregu różnych umiejętności przesądzających o zatrudnieniu u danego pracodawcy.

Zdolność utrzymania się na rynku pracy mają osoby, które reagują na dokonujące się wszelkie zmiany zachodzące na rynku pracy, osoby takie stale doksztalcają się lub mają możliwość zmiany zawodu.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Lublin wskazuje zawody, które są najbardziej poszukiwane na lokalnym rynku pracy.

Lublin, wrzesień 2008 r.

Mierniki stosowane do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k ($\bar{N}_I^k$)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

$\bar{O}_I^k$, $\bar{B}_I^k$ są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3) *Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k* ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w I-półroczu danego roku

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w I-półroczu obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu I-półrocza danego roku.